

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. LXXVII. Aesina de Bernabuccis. Filii in conditione positi, quando ex Statuto vel conjecturaliter vocati essent, An vocatio intelligatur ad portionem patris, non autem patrui, Et quando ad istam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

Licet enim receptum sit, omnes personas in conditione positas ex statuto Urbis censerī vocatas, ita ut etiam si univēsa linea vel descendētia in conditione posita legatur, illa tota vocata censetur, ut *decis. 479. num. 2. par. 5. recen.* & melius in *Romana seu Sabina. fideicommissi 22. Maji 1656. coram Dumozetto inter suas des. 984. & disc. preced.* ita ut hodie sit propositio recepta, & in qua totum erat fundamentum ipsorum principalium aliquam periciam habentium, ac etiam causā Patroni, qui prætensionem promovebat, Nihilominus difficultas erat quod hujusmodi tacita seu præsumpta vocatio à statuto inducta non poterat plus operari quàm expressa, cum nunquam fictio superare valeat veritatem;

3 Er tamen etiam in casu vocationis expressæ, quia nempe testator dicat vocare filiorum filios, nepotes, & descendentes, recepta pariter propositio est, omnes censerī vocatos, sed per vulgarem, non autem per fideicommissariam juxta *decis. 207. Gregorii, Cavaler. decis. 496. & in alijs* frequenter, etiam si vocatio prædictorum esset per copulam, fortius verò in præsentī, dum facta erat per alternativam, cujus natura est unum ex copulatis verificari.

Duplici etiam recepta conclusione obstante,

4 Una nempe quod filii in conditione positi censentur vocati sola vocatione activa non autem passiva, quia vocati non censentur gravati *decis. 249. & 272. par. 6 rec. Romana fideicommissi de Mutis 30. Januarii 1654. Cerro, & sepissime*, Et altera, quod filii in conditione positi censentur vocati ad portionem proprii parentis, cui positi sunt in conditione, non autem ad portionem patris, nisi isto defuncto, totum effectum esset unica portio penes parentem, ut infra in *Romana fideicommissi de Capogallis, & in alijs, de quibus in discursu proxime seqq.* Ideoque cum præfati essent filii filiarum, quæ ex statuto recepta dote nullam habuerunt successionis causam, nullaque datur in eis portio, ad quam filii dici possent vocati, neque urgerent efficaces conjecturæ, ex quibus ob contrariam testatoris voluntatem prætendi posset dictarum conclusionum limitatio; Hinc proinde dicebam non posse cum probabilitate litis assumptionem consuli; Atque in eandem sententiam devenerunt cæteri Advocati, unde principales acquieverunt, non obstantibus consultis in contrarium per utrumque patrem & filium de *Atrogradis*, ut de hujusmodi responsis liquet inter controversias *Atrograd. iur. filii cap. 33. & 34.* quoniam fundamenta per dictos consilientes, doctè quidem ac elaboratè deducta, benè ponderata & discussa in congressu visa sunt concorditer minus subsistentia, præsertim ex defectu applicationis ad factum plurium conclusionum, quæ in suis casibus sunt veræ, sed nostro non benè adaptatæ, Ideoque indies, ac frequenter sum expertus veram propositionem ab ipso professionis initio genialem, ut prorsus erroneum sit in judicando, seu consulendo ad veritatem solæ consulentium auctoritatis deferre, nisi examinentur eorum fundamenta, non solum quoad eorum subsistentiam in genere, sed etiam quoad applicationem ad casum particularem spectatis facti circumstantiis.

o (S) o (S)

AE S I N A DE BERNABUCCIO

P R O

CURTIO BERNABUCCIO

C V M

FULVIA BERNABUCCIA

Responsum pro veritate.

Filii in conditione positi, quando Statuto vel conjecturaliter vocati sunt, An vocatio intelligatur ad portionem patris, non autem patris, & quando ad istam etiam vocentur ex conjecturis; Et de transmissione.

S V M M A R I V M.

- 1 Acti series.
- 2 De jure novissimo equalis est successio masculorum & feminarum, agnatorum & cognatorum.
- 3 Casus, in quo intret Statutum laicale excludens feminas quamvis ageretur de successione agnatorum.
- 4 Vbi filii in conditione positi essent vocati, intret ad portionem patris non patris.
- 5 Fallit ex conjecturis.
- 6 De differentia quod filii in conditione positi censentur vocati ex conjecturis, vel potius ex Statuto in consuetudine.
- 7 Transmissio levioribus conjecturis inducitur quoad portionem patris.
- 8 Appellatione cippi stante statuto excludit masculum masculi.

D I S C. LXXVII.

Petrus Matthæus Bernabuccius hæredes inter Hypolitum & Constantinum filios cum proca, omnibusque decedentibus absque filiis masculis legitimis & naturalibus vocavit ad mortem hæreditatis cippum domus, & ad aliam testamenti uxorem, unde mortuo prius Hypolito superstitibus Curtio & Fulvia, deindeque mortuo Constantino, inter istos fratrem & uxorem orta est controversia super successione, tam intestato, quàm in bonis dicti testatoris, & de hoc interrogatus pro veritate; Quoad bonam subsistentiam tam in acquisitis ab eo, quàm in legitimis detractionibus competentibus in bonis patris dicebam casum de jure communi esse plerumque æquali utriusque successione attentio jure novissimo Authenticorum, quamvis irrationabili, accepto stræ Italiæ moribus ac Romanorum legibus contrario, dum imprudenter per nostros primos PP. legum Justiniani inventionem receptum fuit, quod sublata est differentia sexus, ac agnatorum & cognatorum.

agnationis; Et licet in loco adesset Statutum di-
ctis antiquis legibus, ac regionis moribus adapta-
tum, nihilominus non intrabat dum defunctus erat
clericus, atque Rota sequitur opinionem volen-
tium in hujusmodi successione statutariam dispo-
sitionem cessare, ut apud *Orthob. decis. 149. & decis.*
256. par. 11. rec. & in aliis de quibus in sua materia
sub tit. de successioneibus, Licet enim hæc opinio ne-
dum minus communis, sed omnino irrationabilis
mihi videatur ex deductis *dicto tit. de successioneibus*, ac
etiam sub altero *de Testamentis*, Attamen cum causa
penderet coram iudice inferiori Status Ecclesiastici,
dixi sequendam esse opinionem Rotæ, donec
ista ab ea recedat;

Quoverò ad bona fideicommissaria Petri Mat-
thæi testatoris, distinguendo portiones; Quatenus
pertinet ad illam Hypoliti communis parentis, nul-
la cadere videbatur difficultas stante Statuto ex-
clusivo seminarum, complectente ex communi, &
recepta opinione etiam bona fideicommissaria,
dum statutaria dispositio, ita intrat in successione
gravati, ac in altera gravantis, cum quæstio esse so-
leat, ubi intrat cum uno & non cum altero.

Quare dubitandi occasio restringebatur solum
ad portionem Curtii, an scilicet filii in conditione
positi censerentur ad eam vocati; Et in hoc quando
Curtius patruus prædecessisset Hypolito contem-
nentium patri, dixi casum esse extra quæstionem,
quoniam tunc non curata patri persona, totum
consolidatum dicitur, atque effecta unica portio in
persona Hypoliti patris, qua spectata inanis remane-
bat quæstio, nam sive ex fideicommissis, sive ex
intestata successione ejusdem Hypoliti ratione Sta-
tuti absq; dubio intrantis potior erat masculi con-
ditio; Verum quia patruus ultimo loco decesserat.
Hinc proinde intrabat difficultas, cujus effectus
primò aspectu nullus videbatur, nam stantibus su-
pradictis circa intestatam ejusdem successione,
sive essent vocati sive non, æqualis erat conditio;
Attentius autem considerando proficua remane-
bat quæstio, ad effectum, quod si filii in conditione
positi ad istam portionem vocati essent tunc intrare-
ret Statutum favore masculi, non obstante clerica-
tu gravati ex præsumpta voluntate testatoris, qui
erat laicus, undè cessabat illa unica ratio, licet meo
iudicio patrum probabilis præsumptæ voluntatis
morientis, in qua fundatur dicta opinio Rotæ, dum
in fideicommissaria successione attendenda est vol-
untas gravantis, non autem gravati.

In hoc igitur puncto dicebam pro negativa re-
spondendum videri, ob duplicis contrariæ regulæ
obstantiam, Unam nempe in ipsamet portione pa-
tris, ad quam pro regula recepta est opinio filios
in conditione positos non censerì vocatos; Et alteram,
ut posita etiam ex conjecturis, vel ex jure mu-
nicipali tali vocatione, illa intelligatur ad portio-
nem proprii parentis non autem ad illam patris
postea defuncti, ut *decis. 241. n. 3. par. 9. rec. Romana fideicommissi de Ferratinis 15. Junij 1648. Melio & in aliis de quibus disc. seq.*

Est bene verum, quod sicuti prima, ita etiam
altera regula limitatur ex conjecturis, ex quibus filii
in conditione positi dicantur vocati, nedum ad
portionem proprii parentis, sed etiam patris, & sic
ad rotum assem hereditarium, ut *decis. 54. & 201. in fine par. 8. rec. dicta decis. 241. n. 4. par. 9. & in aliis*, Ve-
rum difficultatem mihi inferebat factum, seu appli-
catio, an scilicet concurrerent conjecturæ ad id
sufficientes; Ut enim sæpius in proposito vel simili
insinuatum est, magna differentia constituenda vi-

Cardin. de Luca de Fideicommissis.

detur inter casum, in quo filii in conditione positi
absque ope conjecturarum vocati censentur, ut est
in Urbe ex Statuto, & in statu Veneto ex consue-
tudine ac alibi, & casum, in quo, adversante regula,
oporteat hujusmodi vocationem deducere ex con-
jecturis; Primò enim casu cum vocatione ad portio-
nem parentis sit certa, tunc conjecturæ ex testa-
mento, resultant nullam in ea faciunt operatio-
nem, undè omnes adaptari possunt ad operandum
in altera portione; Secus autem in alio casu, quan-
dò oportet multiplicare præsumptiones, seu spe-
cialitates, ac limitationes; ob duplicem operatio-
nem, cujus ratione magnus concursus conjectura-
rum in pondere & efficacia necessarius videtur, Id-
eoque insinuaui, ut sæpius in aliis, cautè proce-
dendum esse super intelligentia, seu applicatione
auctoritatum & decisionum admittentium ex con-
jecturis vocationem filiorum in conditione posi-
torum, etiam ad portionem patris, cum pleræque
sint in causis Urbis & districtus incongruè appli-
cabiles aliis causis extra districtum, quoniam stante
Statuto vocatione ad portionem proprii parentis est
certa & dispositiva non indigens conjecturis, quæ
solum referendæ veniunt ad alteram operationem,
ut in aliis proximè ad materiam.

Undè quamvis in proposito facti specie quinq;
desumi possent conjecturæ, Primò nempe ex qua-
litate legitimatis dictis filiis adjecta; Secundò ex
qualitate masculinitatis, Tertio ex reciproca inter
primò institutos Quarto ab exclusione propriæ fi-
liæ dotata, Et quinto ob vocationem cippi, quæ
omnes in proposito sæpius canonizata leguntur
ex deductis *per Adden. ad Buratt. dec. 385. & in Fulgi-
naren de qua supra disc. 73.* Nihilominus advertendam
eas sufficientes esse ad unam tantum non tamen
videri idoneas ad utramque operationem prædi-
ctam, undè videbatur in isto motivo non omnino
solum constitui posse fundamentum per Curtium
juniorum masculum, ex cujus parte requisitus eram.

Tutius fundamentum mihi videbatur alterum
transmissionis, quæ licet etiam habeat contra se re-
gulam admittitur tamen ex conjecturis levioribus,
quia facilius inducitur transmissio quam vocatione
ex deductis *per Greg. decis. 56. & 51. Buratt. & Adden.*
decis. 568. ac habetur infra in Bituntina, & in Narnien.
& in aliis. Ideoque absque necessitate assumendi di-
ctum præcedentem punctum tot difficultates ha-
bentem, magis de plano intrare videbatur iste, ad cu-
jus effectum, non solum militabant conjecturæ
prædictæ, sed altera efficacior progressus ad ulterio-
riorem substitutionis gradum favore uxoris vel
cippi, undè cessabat favor libertatis, cujus ratione
potissimum intrat regula transmissionis impeditiva,
ut in *dicta Bituntina & in aliis.*

Et ulterius quod in omnem eventum, stante
prædecessu Fulviæ substituta, in medietate in hac
portione Curtii morientis absque filiis factus esset
locus substitutioni ad favorem cippi, cujus appel-
latione, stante præsertim Statuto exclusivo semi-
narum interpretante testatoris voluntatem, veni-
unt solum masculi non autem femine præcipue
æqualis gradus, cum numerus pluralis ex veriori &
magis recepta opinione, cessante potissimum con-
cursu prædictorum, ac ratione absurdi resoluatur
in singularitates, ac verificetur in singulis mo-
rientibus absque filiis discretivè, ut habetur sæpius
infra ad hanc materiam numeri pluralis resolu-
vendi in singularitates *disc. 95. & sequentibus.*

R

PRÆ-

LUCA
re
mentis
cat
VI
9